

1 2. utkast fylkesvalgprogram 2023-2027

2

3 **Innledning:** (forslag til tittel presenteres på årsmøtet)

4 Etter to år med pandemi var vi alle klare for å ta fatt på en normal hverdag, med
5 fokus på å skape vekst og utvikling. I stedet ble Europa rammet av krig, vi opplevde
6 energikrise, dramatisk prisvekst og en rekke andre store utfordringer. Når det
7 stormer som verst er det viktig å ha et ansvarsfullt mannskap som finner de
8 tryggeste løsningene på lang sikt. Senterpartiet tar ansvar i vanskelige tider.

9 Senterpartiet vil bygge Nordland nedenfra. Vi arbeider for et Nordland der
10 mennesker kan utvikle seg i frihet og trygghet, hvor vi tar ansvar for eget liv, for
11 fellesskapet og for naturen. Senterpartiet vil føre en politikk som gjør at folk på fritt
12 grunnlag kan velge hvor de vil bo i hele Nordland, enten det er i byen eller på
13 bygda

14 Vi vil sørge for at arbeidsplasser, infrastruktur, velferdstilbud, trygghet og
15 muligheter finnes over hele Nordland, i store og små samfunn. Senterpartiet
16 arbeider for et Nordland med små sosiale, geografiske, og økonomiske forskjeller.
17 Rettferdig fordeling, gode levekår og sosial tillit henger tett sammen.

18 For å oppnå rettferdig fordeling trenger vi et levende folkestyre og en tydelig
19 desentralisering av makt, kapital og bosetting.

20 Gode tjenester nært folk gir trygghet og forutsigbarhet i hverdagen. Alle har rett på
21 gode tjenester i nærmiljøet. Offentlige tjenester, statlige, fylkeskommunale og
22 kommunale, skal være godt utbygd over hele Nordland. God beredskap krever
23 lokal forankring. Oversiktlige samfunn hvor man tar vare på hverandre og har gode
24 levekår er den beste beredskap.

25 Jorden er en arv som vi forplikter å forvalte for våre etterkommere, og miljø- og
26 klimaproblemene er vår tids største utfordring. Dette er en ramme rundt all politikk.
27 FNs 17 bærekraftsmål skal prege alt vi gjør i Nordland i tida som kommer. Natur,
28 miljø og klima må derfor sees i sammenheng med alle øvrige samfunns mål, og
29 sikre en forsvarlig og bærekraftig forvaltning av ressursene og miljøet.

30 Senterpartiet skal legge til rette for både nye og eksisterende næringer.
31 Landbruket er ei viktig næring for Nordland, som sikrer egen matproduksjon og
32 holder kulturlandskapet i hevd. Det skal stimuleres til utvikling både innen
33 tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer. Produksjon basert på
34 utmarksbeiteressurser må styrkes, og den samlede landbruksproduksjonen i
35 Nordland må økes.

36 Nye markeder må prøves ut for å skape vekst og merverdi for produsenter. Skogen
37 er en stor ressurs som må forvaltes bedre, og derigjennom også øke CO2-
38 bindingen.

39 Havbruk og fiskeri er næringer som har gjort Nordland til det det er i dag, og de
40 skal følge oss inn i framtida også, med lokal og ansvarlig forvaltning som et viktig
41 premiss.

42 Vi opplever ei stor satsing på grønn industri flere steder i fylket, og Senterpartiet vil
43 fortsatt bidra til at de nye etableringene kommer på plass, og at man i samarbeid
44 med kommunene kan tilrettelegge best mulig for veksten som kommer. Det må
45 jobbes målrettet for å få tak i nødvendig kompetanse, og fagskoler og andre
46 aktører må tilby relevante utdanningsløp.

47 Reiselivsnæringen i Nordland har vært i sterk vekst over år, og Senterpartiet vil
48 bidra til fortsatt utvikling av denne store næringen. Lokalmat og naturopplevelser
49 bidrar sterkt til at mange besøker Nordland, og mange vellykkede etableringer
50 utenfor tettbygde strøk viser at det er mulig å satse i hele fylket.

51 Senterpartiet vil løfte Nordland som ungdommens fylke. De unge må i enda større
52 grad få ta del i utformingen av sine samfunn, de må få mer ansvar, og de må bli
53 hørt. De unge er ikke bare viktige for framtida, de er viktige her og nå.

54 Inkludering er viktigere enn noen gang, for å hindre utenforskap. Senterpartiet er
55 bekymret over utviklingen, og særlig når det gjelder psykisk uhelse blant unge. Vi
56 har et stort ansvar, og tar dette på alvor.

57 Alle grupper i samfunnet må bli sett og hørt i større grad, for å sikre god
58 medvirkning og inkludering. Unge, lærlinger, eldre og personer med
59 funksjonsnedsettelse skal fortsatt påvirke fylkespolitikken gjennom sine
60 medvirkningsråd. Senterpartiet mener det er viktig å sørge for gode prosesser, der
61 berørte grupper blir tatt med på råd tidlig nok.

62 Senterpartiet ønsker at våre felles ressurser – som vind- og vannkraft,
63 havressurser, olje og gass, mineraler og metaller, jorda og skogen – er felleskapets
64 eie og skal være under norsk styring. Nordlands naturressurser skal forvaltes slik at
65 de skaper arbeid og velferd for folk i hele Norge. Dette gjøres best med lokal
66 medvirkning.

67 Senterpartiet skal ruste Nordland for framtida. Vi kjemper videre for vekst og
68 utvikling, trygghet og gode tjenester nært folk, i hele Nordland. Vi vil at Nordland
69 skal være det beste fylket å bo i for nettopp deg, uansett hvem du er og hva du
70 gjør.

71 De beste løsningene skapes i politikkenes sentrum. Senterpartiet tror på ansvarlig
72 styring og godt tverrpolitisk samarbeid.

74 Transport og infrastruktur

75 En forutsigbar, god og trygg samferdsel og infrastruktur er viktig og helt
76 avgjørende for effektiv og god eksport av varer og tjenester i, og ut av, Nordland.
77 Vår kystlinje utgjør alene 25,9 prosent av Norges totale kystlinje, og er hele 26.496
78 kilometer lang.

79
80 Næringslivet i Nordland bidrar med viktig verdiskaping og eksport for Norge som
81 nasjon via 1225 km riksvei/europavei, 4043 km fylkesvei, 21 hurtigbåtruter, 23
82 fergeruter, via flyplasser, på jernbanen og på kjøll.

83
84 En videre styrking og opprustning av fylkesveier og øvrig infrastruktur er med på
85 å skape bolyst, optimisme og vekst både i distrikt og by. Nordland Senterparti vil
86 sikre en videre satsning på nybygg og vedlikehold av fylkesveier og være en
87 pådriver for gode korrespondanser og velfungerende pendlerruter.

88
89 Vi vil jobbe aktivt opp mot staten for å få bedre finansiering av vei, tunnel, bro og
90 rassikring for å ta igjen mer av etterslepet på fylkesveiene. Vi vil også jobbe for
91 større overføringer til drift av persontransport på vei og hav.

92
93 Senterpartiet har sikret at gratis ferger ble en realitet. Vi vil fortsette vårt arbeid for
94 å redusere billettprisene på hurtigbåt og gjøre kollektivtilbudet enda mer
95 attraktivt i bruk. Vi vil følge opp Nasjonal transportplan (NTP) og Regional
96 transportplan (RTP) og de planlagte prosjektene i fylket.

97
98 Vi vil være med å sikre en bærekraftig utvikling som ivaretar miljøet og lokale
99 behov – samtidig.

100

101 Fylkesvei og trafiksikkerhet

102 Nordland Senterparti vil:

- 103 • Følge opp prioriterte prosjekt i Regional transportplan (RTP).
- 104 • Sikre god framførsel på viktige næringsveier – Strategien fra Kyst til
105 marked må videreføres.
- 106 • Styrke vintervedlikeholdet på fylkesveiene.
- 107 • Jobbe for å realisere flere Nasjonale turistveier i Nordland.
- 108 • Sikre og videreutvikle et godt samarbeid rundt kollektivtrafikken mellom
109 Nordland Troms og Trøndelag.
- 110 • Gjennomgå belysning langs fylkesvei og se på muligheten for en
111 opptrapping i samarbeid med kommunene
- 112 • Starte utbygging av gang- og sykkelvei i tråd med RTP
- 113 • Se på mulighetsrommet for å bygge gang og sykkelstier på en rimeligere
114 måte

115

116

117

118

119 Ferger, hurtigbåt og gods

120 **Nordland Senterparti vil:**

- 121 • Jobbe aktivt for å utrede alternative løsninger til ferge for å sikre
- 122 næringsutvikling i hele fylket. Bro til Hamnøya er et realistisk alternativ til
- 123 utbedring av dagens fergekai, og vil forbedre sambandet i Tjøttabassenget.
- 124 Autonome ferger må også vurderes der det kan være et alternativ.
- 125 • Fastsette kvalitetskrav til ferge- og båtmateriell i anbudsutlysning for å
- 126 sikre en utskifting av gammelt utdatert materiell som ikke tilfredsstill
- 127 dagens standard.
- 128 • Øke frekvensen på fergesamband der det er behov.
- 129 • Jobbe for at fylkeskommunale samband som er tilskuddsdrevet blir driftet
- 130 gjennom ordinære anbud.
- 131 • Etablere og videreføre universelt utformede ventefasiliteter på steder
- 132 som anløpes av hurtigbåt og ferge.
- 133 • Videreføre og utvide ordningen der fylkeskommunen eier fartøy og leier
- 134 dem ut til selskap som vinner anbud.
- 135 • Styrke Kystgodsruta for å sikre bedre og rimeligere fremføring av gods.
- 136 Jobbe for fortsatt billigere godstransport på hurtigbåt der det ikke er andre
- 137 alternativer. Steder som ikke har anløp av kystgodsruta skal følge samme
- 138 prisregulativ som den.
- 139 • Videreutvikle gods på hurtigbåt som er et viktig hovedtilbud flere steder.
- 140 Kranlast er en forutsetning for å kunne håndtere tyngre gods, dette må
- 141 fortsatt ivaretas. For å sikre trygg godsfremførsel og persontransport skal
- 142 egnede kaier og ekspeditører brukes der det er det er nødvendig.
- 143 • Gjennomgang av anløpssted og godsføring for NEXII og tilstøtende
- 144 korresponderende ruter sommer/vinter

145

146 Buss

147 **Nordland Senterparti vil:**

- 148 • Styrke kollektivtilbudet på buss innenfor dagens rammer og jobbe for at
- 149 det skal bli enklere å reise tur/retur i helg, skoleferier og på helligdager.
- 150 • Evaluere busstransporten i fylket, og videreutvikle smartere løsninger for
- 151 kollektivtransport i distriktene, inkludert bestillingstransport og
- 152 distriktsmobil.

153

154 Rabattordninger og kundevennlighet

155 **Nordland Senterparti vil:**

- 156 • Legge til rette for gode pendlermuligheter i hele Nordland.
- 157 • Være tidlig ute og involvere berørte kommuner når rutetilbud skal utvikles
- 158 og justeres. Videreføre regionale ruteplanleggingskonferanser i regionene
- 159 og sikre at anbud i større grad planlegges ut fra dialog med kommunene.
- 160 • Sørge for gode reserveløsninger ved kanselleringer for å opprettholde
- 161 korrespondanser ved forsinkelser.
- 162 • Jobbe for gjennomgående billettløsninger på samferdsel i Nordland med
- 163 ett månedskort gjeldende for all transport fra Nordland Fylkeskommune.
- 164 • Utprøve nye rabattordninger på kollektivreiser spesielt med tanke på
- 165 familier og eldre.

- 166 • Jobbe for godt tilpassede rutetilbud, med fokus på stabilitet og regularitet,
167 med best mulig korrespondanse med øvrige tilbud.
168 • Videreføre dagens ungdomskort og se på muligheten for å utvide kortet til
169 å gjelde alle de tre nordligste fylkene. Prisen på ungdomskortet bør
170 reduseres til 200 kr.
171 • Opprette et eget studentkort med samme fordeler som ungdomskortet
172 • Jobbe for innføring av ordningen «Heim for en 50-lapp» i dialog med
173 kommunene.¹
174
175

176 **Kultur, miljø og folkehelse**

177 **Kultur**

179 Nordland skal ha et rikt kultur mangfold over hele fylket. Kultur er en viktig
180 vitamininnsprøytning i hverdagen. Kulturtilbud er med på å bygge opp under
181 trivsel og god folkehelse.

182 Bodø 2024 som kulturhovedstad vil være en viktig arena for internasjonalt å få
183 synliggjort kultur mangfoldet i hele fylket.

184
185 Nordland har mange verdifulle og viktige kulturminner. Fylkeskommunen vil
186 være en viktig regional støttespiller i forhold til kulturminner i Nordland. For at
187 kulturminner skal forbli minner er det viktig at det forvaltes med omhu og blir
188 synliggjort. De kan danne grunnlag for bolyst og som besøksmål i forhold til
189 reiseliv.

190
191 Ildsjeler og gode idrettsmiljø er viktig både som inspirasjon, folkehelse og noe vi
192 alle kan glede oss over. Senterpartiet heier på og vil løfte frem de som står på for
193 frivilligheten.

194
195 Nordland fylke er i en særstilling i forhold til samisk kultur og språk med mange
196 ulike samiske språk. Nordland fylke skal samarbeide aktivt med nasjonale og
197 lokale aktører for at bredden i det samiske i Nordland blir godt ivaretatt.

198 199 **Nordland Senterparti vil:**

- 200 • Koordinere og sørge for at arbeidet med de samiske språkene og kulturen
201 blir godt ivaretatt i Nordland. Bredden i samisk språk og kultur er i
202 særstilling i fylket vårt.
- 203 • Bidra til gode og stabile støtteordninger til kulturarrangement over hele
204 fylket. Ivareta og videreutvikle gode ordninger innenfor kultur i fylket vårt.
- 205 • Samarbeide med kommunene om gode kulturskoletilbud i hele fylket.
- 206 • At matkultur, jakt, fiske og fangstkultur også inngår som en selvfølgelig og
207 naturlig del i Nordlands arbeid med kultur

---

¹ Heim for en 50-lapp sikrer ungdom et trygt alternativ for å komme seg hjem uavhengig av tidspunkt

- 208 • Ha et spesielt fokus på arkeologiske kulturminner, særlig de mest sårbare
209 blant disse. Vi vil jobbe for at staten tar kostnadene ved funn av
210 arkeologiske kulturminner.
- 211 • Bidra til at Nordland sin kultur og historie blir bevart og videreformidlet.
212 Blant annet gjennom museum, ulike besøks senter, regionale kulturfond og
213 andre besøksarenaer.
- 214 • Styrke de fylkeskommunale bibliotekene som møteplass, kulturarena og
215 synliggjøre de digitale utlånsmulighetene
- 216 • Løfte frem frivilligheten som har et vidt spekter med idrett, kunst og kultur
217 som er viktig for lokalsamfunnene våre.
- 218 • Se på muligheten til å få frivillig arbeid som valgfag inn i videregående
219 skole

220

221 **Miljø**

222 Nordland er et fylke med svært rike naturressurser. Bærekraftig bruk av fornybare
223 naturressurser er en viktig miljøgevinst Nordland kan bidra med.

224 Naturens naturlige fangst av CO₂ gjennom fotosyntesen både i havet og på land
225 danner grunnlag for primærnæringene våre og er en viktig del av klimaløsningen.

226

227 Nordland fylke er svært rikt på fornybar energi, og god forvaltning av denne gir
228 fylket store fortrinn som industriregion samtidig som miljøet må bli ivaretatt.

229

230 Vi må ha bedre utnyttelse av energi og råstoff i kretsløp. Avfall som tidligere ble
231 sett på som et problem, kan nå bli en ressurs som gagnar både klima og
232 økonomi.

233

234 **Nordland Senterparti vil:**

- 235 • Bidra til lavere forbruk og mer gjenbruk. Sirkulærøkonomi vil være viktig for
236 å nå klimamålene.
- 237 • Stimulere til utvikling og bruk av ikke-fossile energikilder, slik som
238 jordvarme, hydrogen og biogass.
- 239 • At Nordland skal legge vekt på FNs bærekraftsmål ved valg av leverandør
240 både for innkjøp av varer og i tjenesteanbud. Kortreiste varer og tjenester
241 bør prioriteres der det er mulig.
- 242 • Jobbe for å få realisert flere besøkssenter i Nordland
- 243 • Ivareta Nordland sitt dyrkbare areal og utmarksressurser for
244 matproduksjon
- 245 • At skog må forvaltes bedre slik at CO₂ opptaket øker
- 246 • Bidra til å fange plast på avveier og gjøre det lettere å levere plast fra
247 landbruk.
- 248 • Realisere forpliktende samarbeid med frivillige organisasjoner som
249 arbeider målrettet med plast- og søppelsamling.

250

251 **Folkehelse**

252 Senterpartiet har i alle år lagt til grunn en forståelse av det norske samfunn som
253 en helhet, der byer og bygder, sentrum og periferi, hver for seg og i samhandling
254 er verdifulle deler av Norge. Det er viktig å arbeide for et samfunn som sørger for
255 god livskvalitet og bedret folkehelse for alle innbyggere i fylket.

256 De helsefremmende og forebyggende tiltakene må styrkes i samfunnet som
257 helhet, men også innrettes mot spesielt sårbare grupper, som barn, unge og
258 eldre.

259
260 Det er i samhandling og forståelse borgerne imellom at det norske
261 velferdssamfunn har vokst fram til å bli et av verdens beste samfunn å bo og leve
262 i.

263 Nordland Senterparti vil fortsette å jobbe med inkludering i videregående skole
264 slik at hvert enkeltmenneske i størst mulig grad skal få utvikle seg å bidra i
265 samfunnet. Senterpartiet vil legge til rette for god hjelp og støtte både ved
266 psykiske utfordringer og andre utfordringer i hverdagen.

267
268 Det å ha en befolkning med god folkehelse er et stort gode for hver enkelt av oss.
269 Senterpartiet er derfor svært opptatt av kunnskap om folkehelse og driver
270 forebyggende arbeid i sin kontaktflate med ungdom.

271
272 Frivilligheten er en viktig del av samfunnet vårt, og den må vi pleie og utvikle. I
273 mange sammenhenger får vi da mange flere innbyggere som blir svært dyktige
274 på samarbeid og utfører viktige samfunnsoppgaver som ikke er under ansvaret til
275 det offentlige.

276

277 **Nordland Senterparti vil:**

- 278 • Sikre gode, desentraliserte tannhelsetilbud over hele fylket, der kortest
279 mulig reisetid til tannklinikker skal vektlegges. Det må tilrettelegges for
280 betalende pasienter som generer inntekter til fylkeskommunen
- 281 • At Nordland skal bidra til å nå de nasjonale målene om matsikkerhet og
282 beredskap
- 283 • Gi alle gode muligheter for å ta vare på seg selv og andre gjennom frivillig
284 arbeid
- 285 • Videreføre og synliggjøre arbeidet med nullvisjonen for selvmord
- 286 • Ha økt fokus på tilrettelegging for universell utforming
- 287 • Jobbe for at Modellen «Æ E MÆ» må innføres i hele Nordland
- 288 • Satse målrettet på merkede turløyper og annen tilrettelagt fysisk aktivitet i
289 tett samarbeid med nasjonalparker, geoparker, friluftsråd og andre som
290 legger til rette for bruk av naturen.
- 291 • Satse videre på den kulturelle skolesekken og den kulturelle
292 spaserstokken

293

294 Næring

295 Næringsutvikling og arbeidsplasser er grunnlaget for velferdssamfunnet, og for
296 at hver enkelt av oss har en meningsfull hverdag. Nordland Senterparti vil føre
297 en næringspolitikk som legger til rette for et livskraftig næringsliv og
298 aktiv verdiskapning i hele Nordland. Tilstrekkelig tilgang på kompetent arbeidskraft
299 er en grunnleggende forutsetning for et konkurransekraftig næringsliv.

300 Nordland Senterparti vil at fylkeskommunen skal være en aktiv støttespiller for
301 både nye og etablerte bedrifter, med en god og tidlig dialog mellom næringsliv
302 og kommunene, samt en rask og ryddig saksgang. Tilgang til attraktive, varierte
303 og byggeklare næringstomter er viktig. Videre er det viktig å legge til rette
304 for knoppskyting rundt de etablerte bedriftene slik at de kan utvide, og at vi
305 fortsetter med tilskuddsordningen for etablerere slik at de blir bedre kjent med
306 fylket.

307 Tilstedeværelsen av kraftkrevende industri i Nordland er en av forutsetningene for
308 bosetting i fylket. Tilgangen på grønn fornybar kraft er noe av det viktigste
309 fortrinnet vi har i vårt langstrakte fylke. Det er for Nordland Senterparti viktig å sikre
310 fortsatt tilgang på ren og fornybar kraft, derfor vil vi fortsette å tilrettelegge for
311 kraftkrevende industri. Vi vil også i denne periode jobbe for å øke
312 kraftproduksjonen og tilgang på kraft i hele Nordland

313 Nordland Senterparti ønsker en levende reiselivsnæring i hele Nordland, og
314 vil derfor videreføre satsingen på produktutvikling, og jobbe for å få flere
315 turister gjennom hele året for å skape grunnlag for mer helårsdrift innen reiselivet.
316 Samtidig skal vi jobbe for at naturen ikke blir skadelidende som følge av økt
317 turisme.

318 Vi er opptatt av at primærnæringene skal ha gode vilkår for utvikling og vekst,
319 lokalt eierskap og av å redusere hindringer for et aktivt arealbruk. Vi vil øke
320 satsingen på nydyrking ved å jobbe for tilskuddsordninger, og vi er opptatt av å
321 verne matjorda gjennom aktiv bruk. Et sterkt jordvern sikrer oss matberedskap og
322 utvikling av landbruk i en urolig verden. Der matjord likevel til nød må bygges ned
323 for andre tungtveiende grunner, skal tilsvarende areal avsettes til nydyrking, og
324 selve jordsmonnet flyttes dit.

325 Landbruket er avhengig av at naturen er i balanse, og at belastningen på natur og
326 miljø minimeres. Skog i vekst tar opp CO₂ og en aktiv skogforvaltning med
327 hogst, planting, gjødsling og ungskogpleie gir en betydelig klimagevinst.

328 Nordland Senterparti vil derfor øke satsingen på skogplanting og forvaltning av
329 skogs- og utmarksressurser, inkludert forvaltning av vilt og fisk. Vi er positive til
330 vern av natur for å ivareta natur- og miljømangfoldet, men er opptatt av at vern må
331 være frivillig. Nordland Senterparti ser positivt på økt satsning på økologisk og
332 bærekraftig drift.

333 Fiskeri og havbruksnæringen er svært viktig for Nordland, og det er viktig
334 at næringene får gode forutsetninger til å fortsatt kunne bidra med utvikling av
335 viktige arbeidsplasser, verdiskapning og aktivitet langs hele kysten.

336 Kysten i Nordland trenger arbeidsplassene, og det bør stimuleres til foredling av
337 fisken i fylket, da det vil føre til økt verdiskapning og aktivitet langs hele kysten.

338 Reindriften er en viktig næring i fylket vårt, og er en viktig bærebjelke for
339 den samiske kulturen. Nordland Senterparti er opptatt av at det skal være
340 gode rammebetingelser for reindriften, for å sikre videre bærekraftig drift i fylket og
341 optimisme for fremtidige generasjoner.

342

343 **Nordland Senterparti vil:**

- 344 • Føre en næringspolitikk som legger til rette for et livskraftig næringsliv
345 og verdiskapning i hele Nordland.
- 346 • Støtte utbygging av el-nettet mellom regioner i Nordland for å
347 øke kapasiteten.
- 348 • Jobbe for endrede forskrifter knyttet til tømning av ballastvann i Nord-
349 Norges fjorder og havstrøk.
- 350 • Legge til rette for videre utvikling av eksisterende næringsklynger, og
351 etablering av nye næringsmiljø for å styrke vår konkurransekraft.
- 352 • Opprettholde og styrke støttefond for mottaksstasjoner i fiskerinæringen
353 • At det skal stimuleres til utvikling både innen tradisjonelt landbruk og
354 tilleggsnæringer. Produksjon basert på utmarksbeiteressurser må styrkes,
355 og den samlede landbruksproduksjonen i Nordland må økes

356

357

358

359

360 **Utdanning og kompetanse**

361 Nordland fylkeskommune har i dag 16 videregående skoler med flere
362 studiesteder i hele fylket. Nordland Senterparti ønsker å sikre en desentralisert
363 tilbudsstruktur som svarer ut regionale behov for kompetanse.

364

365 Senterpartiet mener fagskolene vil være et viktig verktøy for å sikre rett
366 kompetanse i årene som kommer, og vil derfor styrke og utvikle fagskolen i
367 Nordland.

368

369 Senterpartiet mener opplæringskontorene vil være en viktig samarbeidspartner
370 for å lykkes med fleksible utdanningsløp, og et viktig verktøy for at flere skal
371 fullføre videregående opplæring.

372

373 Nordland fylke er et av de fylkene med flest hybelboere. Senterpartiet vil derfor
374 ha et stort fokus borteboernes velferd.

375

376

377 **Nordland Senterparti vil:**

- 378 • Se på muligheten for å etablere flere hybelhus i samarbeid med
379 kommunene, og videreutvikle positive aktiviteter utenfor skoletiden som
380 leksehjelp, mattilbud og møteplasser.
- 381 • Ha en tilbudsstruktur som er i tråd med regionale behov for kompetanse
382 og elevens ønske.
- 383 • Nordland fylke skal ha tre inntaksregioner for å sikre et desentralisert
384 videregående skoletilbud.
- 385 • Rådgivningstjenesten bør profesjonaliseres og aktualiseres gjennom kurs
386 og utdanning av rådgivere. Herunder hospiteringsordning for
387 ungdomsskoleelever i videregående skoler og arbeide for en styrket
388 veiledningstjeneste i samarbeid med ungdomsskolene.
- 389 • Undervisningsgårdsbrukene skal opprettholdes og videreutvikles ved
390 naturbruksskolene på Kleiva og Marka.
- 391 • Bygge ny videregående skole i Mosjøen og i Narvik.
- 392 • Ha et fortsatt fokus på inkludering, herunder videreutvikle tilbud for elever
393 som faller utenfor.
- 394 • Arbeide for at elever i videregående opplæring kan få tilbud om opplæring
395 i samisk språk og kultur.
- 396 • Videreføre og styrke ordningen med mobbe- og lærlingeombud i
397 Nordland.
- 398 • Ta initiativ til å etablere internships.
- 399 • Etablere fagskoletilbud med fagbrev på de grønne naturbrukslinjene ved
400 Marka og Kleiva.
- 401 • Videreføre og videreutvikle lærlingegarantien

402

403

404

405

406 **Når andre bestemmer/ Nordland Senterparti vil jobbe for**

407 Det er ikke slik at alle sakene som påvirker nordlendingens liv bestemmes av
408 fylkestinget. I dette kapitlet har vi samlet et knippe saker som ligger utenfor
409 fylkestingets kontroll, men som er viktige for Nordland Senterparti, og som er
410 viktige for nordlendingen.

411 Det er naturligvis de områdene hvor fylkeskommunen står med ansvaret som vil
412 kreve mest ressurser og oppmerksomhet fra oss, men samtidig er det for mange
413 viktige saker som styres nasjonalt til at vi bare kan snakke om fylkeskommunens
414 oppgaver i dette programmet.

415

416 Kultur, miljø og folkehelse

417 **Nordland Senterparti vil jobbe for:**

- 418 • At våre naturressurser vernes gjennom bærekraftig bruk.
- 419 • Innføring av fjelloven i Nordland.
- 420 • At Norges geoparker med UNESCO-status ligger fast inne i
- 421 statsbudsjettet.
- 422 • At det plantes mer skog som en del av fremtidens smarte klimaløsninger.
- 423 • At det opprettes et nasjonalt ungdomsråd.
- 424 • Legge til rette for asylsøkeres deltakelse i lokalsamfunn, blant annet
- 425 gjennom arbeid og frivillige organisasjoner. Ved å ha asylsøkere og
- 426 flyktninger i kommuner, tettsteder og bygder spredt i hele landet øker
- 427 muligheten for god integrering.
- 428 • At tannlegebehandling kommer inn under folketrygden.
- 429 • At det opprettes akuttpsykiatri på Helgeland, og at akuttpsykiatritilbudet i
- 430 hele fylket styrkes.
- 431 • Å styrke akutttilbudet (prehospitale tjenester) gjennom flere ambulanser,
- 432 legeskyssbåter og innføre maksimal responstid.
- 433 • Bedre helikopterberedskap langs kysten og kapasitet for søk og redning i
- 434 de nordligste farvannene.
- 435 • At fremtidig sykehusstruktur søker å ivareta et best mulig tilbud med
- 436 pasienten i fokus. Et helt avgjørende punkt er da reisetid og akutt
- 437 transporttid for pasienter.
- 438 • Et trygt og faglig forsvarlig fødetilbud i hele fylket – hele året.
- 439 • At det legges til rette for landingsplass for det nye Sar Queen
- 440 redningshelikopter ved alle sykehus i fylket.
- 441 • At nye sykehus må være nye bygg som ivaretar gode
- 442 spesialisthelsetjenester.
- 443 • En styrket satsing på helsestasjoner.
- 444 • Å videreutvikle og styrke arbeidet med universell utforming, inkludert
- 445 digitale tjenester, også med tanke på eldre.
- 446 • En økt satsning på Frisklivsentraler og andre lavterskeltilbud rettet mot
- 447 eldre.
- 448 • Gode finansieringsordninger for institusjonsplasser både når det gjelder
- 449 rehabilitering og økt kapasitet for antall plasser.

450

451 Næring

452 **Nordland Senterparti vil jobbe for:**

- 453 • At landbruket skal utvikles – ikke avvikles. Inntekten til bøndene må økes,
- 454 og velferdsordningene må bedres. Det må settes inn tiltak som sikrer
- 455 rekruttering og ivaretagelse av bønder, og letter generasjonsskifter på
- 456 gårdene.
- 457 • At ungdomsfiskerordningen videreutvikles og styrkes.

- 458
- 459
- 460
- 461
- 462
- 463
- 464
- 465
- 466
- 467
- 468
- 469
- 470
- 471
- 472
- En miljøkonsesjonsordning for lukkede anlegg i sjø. Avfallet som i dag i stor grad sendes ut i havet, bør benyttes til utvikling av for eksempel biogass.
  - At Arktisk Landbruk blir prioritert inn i jordbruksavtalen, blant annet slik at det kan opprettes et kunnskaps- og kompetansesenter for arktisk matproduksjon.
  - Lettere skadeuttak av rovdyr i beiteområder og økte kvoter på rovdyr.
  - Bedre dyrevelferd både innenfor land- og havbruket. Mattilsynet må styrkes, og antall stillinger må økes.
  - Gode veterinær-tilbud over hele fylket.
  - Å utvikle de vannkraftverkene vi har i dag for å få utnyttet kapasiteten i disse.
  - Økt støtte til ENØK-tiltak.
  - Større statlig kompensasjon for godstransport i Nordland som også inkluderer gods på hurtigbåt.
  - Å styrke språkopplæringstilbudet for arbeidsinnvandrere.

473

Utdanning og kompetanse

474

Nordland Senterparti vil jobbe for:

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

Transport og infrastruktur

490

Nordland Senterparti vil jobbe for:

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

- 501 • At fornyelsen av E6 gjennom hele Nordland ferdigstilles.
- 502 • At staten bevilger mer penger til vedlikehold av våre fylkesveier.
- 503 • Realisering av Nord-Norgebanen med byggestart fra Fauske og nordover.
- 504 • At Ofotbanen og Nordlandsbanen gis høyere prioritering fra storting og
- 505 regjering. Nordlandsbanen må bli mer miljøvennlig, og en finansieringsplan
- 506 for dobbeltspor på Ofotbanen må komme på plass.
- 507 • Å fortsatt være en viktig bidragsyter inn mot Jernbaneforum Nord, og
- 508 jobbe for bedre materiell, tilbud og avgangstider langs Nordlandsbanen.
- 509 • At det ikke innføres flere jernbanepakker fra EU.
- 510 • At også hurtigbåter blir gratis for passasjerer.

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525 Det er ønskelig at fylkesårsmøte tar standpunkt til hvorvidt formålsparagrafen skal

526 være en del av programmet eller ikke.

Dette er Senterpartiets formålsparagraf: Senterpartiet har som mål å legge vilkårene til rette for en harmonisk samfunnsutvikling. Et levende folkestyre, bygget på kristen og nasjonal grunn, er en forutsetning for folkets trivsel og landets fremgang. Individet og menneskeverdet skal være det sentrale i samfunnet og vises tillit i fellesskapet. De sosiale, kulturelle og økonomiske tiltak fra samfunnets side må ta sikte på å skape vekstvilkår og trivsel for alle uansett bosted eller yrke.

527